

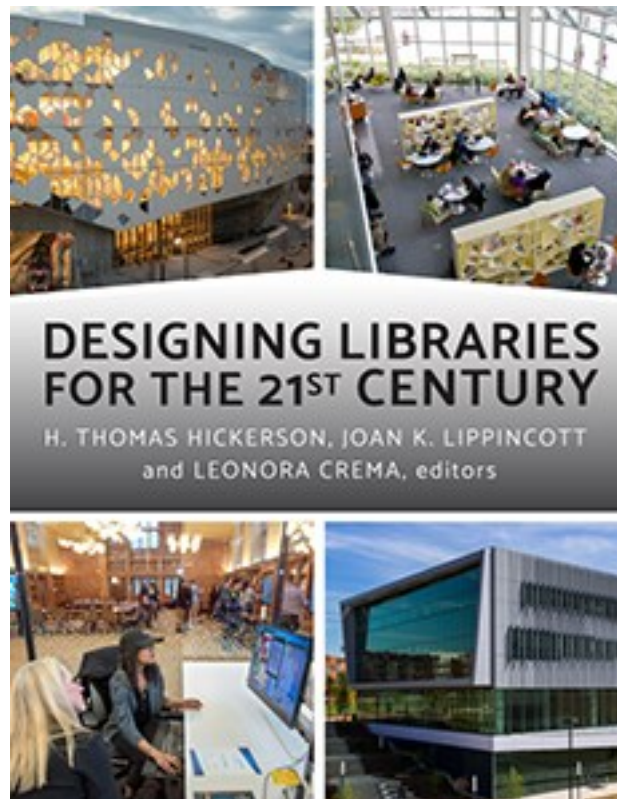
Marijana Briški Gudelj
Knjižnica Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
mbriskig@ffzg.hr

ISSN 1845-2434
[CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Designing Libraries for the 21st Century / urednici Thomas Hickerson, Joan K. Lippincott i Leonora Crema. Chicago : Association of College and Research Libraries, A division of the American Library Association, 2022.

ISBN 9780838936764

Prikaz

Naslovnica preuzeta s mrežne stranice [nakladnika](#)

Godine 2022. u izdanju Američkog knjižničarskog društva objavljena je knjiga *Designing Libraries for the 21st Century*. Ova opširna i bogato ilustrirana knjiga sastoji se od 28 poglavlja organiziranih u osam tematskih cjelina, a nudi cjelovit uvid u arhitekturu i dizajn suvremenih knjižnica koje se suočavaju s novim izazovima. Stručnjaci različitih profila, knjižničari, arhitekti, dizajneri i upravitelji centara za učenje dali su svoje priloge poznavanju ove kompleksne teme, a knjigu su uredili H. Thomas Hickerson, Joan K. Lippincott i Leonora Crema.

Hickerson ima višegodišnje, međunarodno iskustvo u upravljanju knjižnicama, arhivima i muzejima, tehnološkim inovacijama i projektiranju zgrada knjižnica. Obnašao je mnoge funkcije: kao arhivist vodio je odjel za rijetke knjige i arhivu Knjižnice Cornell Sveučilišta (Ithaca, New York, SAD) gdje uživa status knjižničara emeritusa, bio je predsjednik Društva američkih arhivista (engl. *Society of American Archivists*; SAA), predsjednik Kanadske udruge istraživačkih knjižnica (engl. *Canadian Association of Research Libraries*; CARL) te član Odbora Udruge istraživačkih knjižnica (engl. *Association of Research Libraries*; ARL), no veliko je priznanje u struci ostvario kao prorektor na Sveučilištu u Calgaryju kada je vodio projekt izgradnje Taylor Family Digital Library. Ovo iskustvo potaknulo ga je na osnivanje niza konferencija „Dizajniranje knjižnica za 21. stoljeće“ (engl. *Designing Libraries for the 21st Century*). Kao članica odbora, druga je urednica Joan K. Lippincott također sudjelovala u osnivanju ove serije konferencija te je radila kao konzultantica na projektima obnove mnogih sveučilišnih knjižnica. Osim toga, Lippincott je bila članica radne skupine Američkog udruženja za visokoškolske knjižnice (engl. *Association of College & Research Libraries*; ACRL) koja je izradila Okvir za informacijsku pismenost za visoko obrazovanje te pomoćnica ravnatelja Koalicije za umrežene informacije (engl. *Coalition for Networked Information*; CNI) gdje je vodila programe u centrima za učenje, digitalno obrazovanje i očuvanje i diseminaciju elektroničkih diplomskih i doktorskih radova. Treća je urednica Leonora Crema, zaslužna knjižničarka na University of British Columbia, gdje je vodila dizajniranje dviju novih knjižničnih zgrada, kao i mnoge renovacije prostora.

Autori prepoznaju da, uz tradicionalne uloge prikupljanja, obrade i davanja građe na korištenje, knjižnice postaju mjesta za učenje i istraživanje, mjesta susreta i društvenih događanja. Ove nove zadaće knjižnice zahtijevaju dinamične, polivalentne, ugodne, inkluzivne i inspirativne prostore s integriranom tehnologijom. Stoga ova knjiga može ujedno služiti kao praktičan vodič, a popratni vizualni materijali, kao što su fotografije i arhitektonski planovi, te brojni primjeri uspješnih knjižničnih projekata iz cijelog svijeta, dodatno poboljšavaju čitateljevo razumijevanje. Za cjelovitiji i sveobuhvatniji pristup, možda bi bile poželjne smjernice i primjeri manjih, ruralnih knjižnica. Iako su neka načela univerzalno primjenjiva, u knjizi je ipak naglasak na sveučilišnim i velikim narodnim (gradskim) knjižnicama.

U prvoj tematskoj cjelini (*21st-Century Academic Libraries in an Evolving Environment*) prikazuju se društvene i tehnološke promjene te promjene u načinu studiranja i provođenja znanstvenog-istraživačkog rada te njihov utjecaj na izgled i funkcionalnost knjižnica. Druga je cjelina (*Aligning with the Institutional Vision*) posvećena usklađivanju knjižničnih prostora s misijom sveučilišta, a treća (*Working with Architects, Designers, and Planners*) suradnji arhitekata i knjižničara. Iskusni arhitekt, autor osmog poglavlja, objašnjava osnovne arhitektonske pojmove te ističe kako današnja suvremena knjižnica mora biti održiva, inkluzivna, pristupačna i socijalno osjetljiva, a boravak u prostorima knjižnice ugodan i blagotvoran za zdravije korisnika (dnevna svjetlost, dobra kvaliteta zraka). Sljedeća poglavlja opisuju uloge pojedinih članova projekta i upozoravaju na moguće nesuglasice i neželjene okolnosti.

Četvrta cjelina (*Key Issues in Planning*) bavi se ključnim pitanjima u planiranju prostora: koegzistencijom tiskanih i digitalnih zbirki, pohranom tiskanih zbirki te posebno zanimljivim pitanjem o integriranju novih tehnologija u prostore knjižnice. U posljednjem se poglavlju naglašava važnost dostupnosti knjižničnih zbirki i usluga za korisnike s poteškoćama i iznose se osnovni principi univerzalnog dizajna. Tema pete cjeline (*Collaborations and Convergence*) je suradnja knjižnice i drugih službi, istraživačkih i obrazovnih centara, ali i suradnja s drugim sveučilišnim odjelima poput muzeja i izdavačke službe, dok je šesta cjelina (*Leadership, Organizational Change, and New Staff Roles*) posvećena upravljanju knjižnicom i knjižničarima kao i njegovanju pozitivne i stimulirajuće organizacijske kulture.

U sedmoj cjelini (*Programming for Research, Learning, and Community*) obrađena su neka pitanja uređenja prostora koja nisu značajno zastupljena u drugim poglavljima: suradnja knjižnice s centrima za digitalnu humanistiku i podatkovne usluge, potpora knjižnice u suradnim, interdisciplinarnim istraživanjima, promocija i dostupnost specijalnih (tradicionalnih, ali i digitalnih) zbirki. U sažetoj, osmoj cjelini (*Looking Ahead*), autori nas slikovito podsjećaju na to da korisnici ne dolaze u knjižnice samo potražiti informaciju, već surađivati kako bi stvarali nova znanja. Na taj način ističu osnovne značajke sadašnjih i budućih knjižnica: suradnja, stvaranje znanja, održivost, društvena odgovornost i inkluzivnost.

Knjiga ima i tri priloga. Jedan je intervju s Thomasom Hickersonom, jednim od urednika knjige. Glavna tema razgovora je Hickersonovo iskustvo u izgradnji Calgary University's Taylor Family Digital Library. U drugom je prilogu prikazana profesionalna karijera urednice Joan Lippincott, a treći je prilog posvećen Susan K. Nutter, koja je između ostalog bila voditeljica Sveučilišnih knjižnica države Sjeverne Karoline.

Najveća je vrijednost ovog opsežnog kompendija od 447 stranica holistički pristup uređenju koji uvažava transformacijske promjene suvremenih knjižnica usmjerenih na zadovoljavanje

potreba korisnika i zajednica. Ova knjiga pruža praktične smjernice za stvaranje polifunkcionalnih i inkluzivnih prostora s integriranim tehnologijama, ne zanemarujući pritom upravljačke aspekte. Stoga je neizostavna literatura za svakoga tko je uključen u planiranje, projektiranje ili upravljanje knjižničnim prostorom, a bit će zanimljiva i ljubiteljima knjižnica i knjiga.